

معاونت آموزشی دانشگاه
دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس جامع (روزانه)

عنوان درس: اورژانس های محیطی

اساتید درس: دکتر سعید مهری

تعداد و نوع واحد: ۵/۰ واحد تئوری ۵/۰ واحد عملی

رشته و مقطع: کارشناسی فوریت های پزشکی
پیش نیاز درس: -

هدف کلی درس: افزایش آگاهی و ایجاد توانایی در دانشجویان به منظور ارائه اقدامات فوری به مصدومین حوادث محیطی و آماده سازی

دانشجو جهت ارائه مراقبت فوری در سطح جامعه.

شرح درس: از فراگیران انتظار می رود، در پایان دوره قادر باشند:

- ✓ آشنایی با فیزیولوژی و آناتومی پوست
- ✓ آشنایی با پاسخ های سیستمیک و آثار عمومی سوختگی
- ✓ آشنایی با انواع سوختگی
- ✓ آشنایی با اداره مصدوم دچار سوختگی
- ✓ آشنایی با انواع اختلالات خاص گرمایی و سرمایی
- ✓ آشنایی با انواع درمان ها در رابطه با اختلالات خاص گرمایی و سرمایی
- ✓ آشنایی با اپیدمیولوژی و پاتو فیزیولوژی غرق شدگی
- ✓ آشنایی با انواع غرق شدگی
- ✓ آشنایی با اداره مصدوم دچار غرق شدگی
- ✓ آشنایی با مکانیسم صاعقه زدگی و اثر آن بر بدن

الف: طرح دوره (Course plan):

جلسات آموزشی نظری:

شماره جلسه	عنوان جلسه	ارائه؛ استاد
۱)	سوختگی	دکتر مهري
۲)	سوختگی	دکتر مهري
۳)	گرمزدگی و سرمازدگی و هیپوترمی	دکتر مهري
۴)	غرق شدگی	دکتر مهري
۵)	گاز گرفتگی و گزیدگی ها	دکتر مهري
۶)	اورژانس های ناشی از تغییر فشار (ارتفاعات و غواصی)	دکتر مهري
۷)	اورژانس های ناشی از تغییر فشار	دکتر مهري
۸)	آنتی دوت ها	دکتر مهري

نحوه ارائه درس (Teaching Method): سخنرانی پرسش - پاسخ بحث گروهی آزمایشگاهی نمایشی حل مسأله
 نحوه ارزشیابی: تکوینی (میان ترم) تراکمی (پایان ترم) کتبی: (تشریحی تستی شفاهی عملی

نحوه ارزشیابی:

معیارهای ارزشیابی	درصد نمره	سهم نمره (از ۲۰ نمره)
حضور فعال و منظم در کلاس	۱۰	۲
فعالیت ها و تکلیف آموزشی	۲۰	۴
آزمون های کلاسی و میان ترم	۲۰	۴
امتحان پایان ترم	۵۰	۱۰
جمع کل	٪ ۱۰۰	۲۰

منابع: (پیشنهادی وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی)

۱- روندابک، اندروپالک، استیون رام. "اورژانسهای طبی پیش بیمارستانی پیشرفته و میانی". آخرین چاپ

ب: طرح درس (lesson plan):

عنوان درسی: اورژانس های محیطی		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی فوریت های پزشکی		شماره جلسه: ۱				
موضوع درس: سوختگی		نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال						
تدوین: گروه اورژانس و فوریت های پزشکی / دکتر سعید مهري								
هدف کلی: دانشجو باید با سوختگی و مدیریت مصدوم دچار سوختگی آشنا شود.								
ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	ساختار آناتومیکی و نقش های مختلف پوست را شرح دهد	شناختی	دانش	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	پاتوفیزیولوژی سوختگی را شرح داده و پاسخ های سیستمیک و عمومی و موضعی بدن را به دنبال سوختگی توضیح دهد	شناختی	دانش					
۳	شش عامل مهم در بررسی مصدوم سوختگی (عمق - وسعت - شدت - سن - محل - بیماری های زمینه ای) را نام برده و در مورد چگونگی بررسی هر یک توضیح دهید	شناختی	درک و فهم					
۴	عوامل ایجاد کننده سوختگی (حرارتی - شیمیایی - الکتریکی - تابش) را نام برده و هر یک را شرح دهید	شناختی	دانش					
۵	آثار سوختگی در دستگاه تنفسی (استنشاقی، بخارات داغ، سوختگی های حلقوی در ناحیه گردن و قفسه سینه) را توضیح دهید	شناختی	ترکیب					
۶	پخش سناریو و بحث و گفتگو در مورد آن	شناختی	ترکیب					
۷								

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

عنوان درسی: اورژانس های محیطی		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی فوریت های پزشکی		نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال		شماره جلسه: ۲		
موضوع درس: سوختگی								
تدوین: گروه اورژانس و فوریت های پزشکی / دکتر سعید مهروی								
هدف کلی: دانشجوی باید با سوختگی و مدیریت مصدوم دچار سوختگی آشنا شود.								
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالتهای تکمیلی
۱	نحوه محاسبه مایعات مورد نیاز در سوختگی با درصدهای مختلف (در بزرگسالان و اطفال) توضیح داده و محاسبه نماید	شناختی	دانش	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	مراقبتهای پرستاری از بیمار در دوره اورژانس، دوره حاد سوختگی را شرح دهد	شناختی	دانش					
۳	معیارهای پیشگیری از عفونت و مراقبت از زخم را در بیماران سوختگی شرح دهد	شناختی	دانش					
۴	پانسمان انواع سوختگی را توضیح دهد.	شناختی	دانش					
۵	تدابیر درمانی درد در بیماران سوخته را شرح دهد	شناختی	دانش					
۶	مراقبت های ضروری جهت پیشگیری از عوارض سوختگی را شرح دهد.	شناختی	دانش					
۷	اقدامات درمانی و مراقبت های طبی در انواع سوختگی با توجه به عامل و شدت را توضیح داده و بیان کند	شناختی	دانش					
۸	پخش سناریو و بحث و گفتگو در مورد آن	شناختی	دانش					

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

عنوان درسی: اورژانس های محیطی		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی فوریت های پزشکی		نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال		شماره جلسه: ۳		
موضوع درس: گرمزدگی و سرمازدگی و هیپوترمی		تدوین: گروه اورژانس و فوریت های پزشکی / دکتر سعید مهری		هدف کلی: دانشجو باید با گرما و سرمازدگی و مدیریت مصدوم دچار گرما و سرمازدگی آشنا شود.				
ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	اورژانس محیطی را تعریف کرده و عوامل خط که خود را مستعد برای ابتلا به اورژانس محیطی می گردد را توضیح دهد	شناختی	دانش	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	مکانیسم های کنترل درجه حرارت در بدن را توضیح دهد	شناختی	دانش					
۳	راه های تولید حرارت و همچنین هدر رفتن آن در بدن را شرح دهد	شناختی	دانش					
۴	عوامل مستعد کننده آسیب های گرمایی در بدن را نام ببرد	شناختی	دانش					
۵	انواع آسیب های گرمایی (کرامپ گرمایی، خستگی گرمایی، گرمزدگی) را توضیح داده و علائم و نشانه های هر یک را بیان کرده و مقایسه کند	شناختی	دانش					
۶	اقدامات درمانی و مراقبتی را در انواع آسیب های گرمایی توضیح دهد	شناختی	دانش					
۷	هیپوترمی را تعریف کرده و عوامل مستعدکننده آسیب های سرمایی را نام ببرد	شناختی	دانش					
۸	انواع هیپوترمی (خفیف- متوسط- شدید و بسیار شدید) را تعریف کرده و علائم و نشانه های هر یک را بیان کرده و همچنین آن ها را با یکدیگر مقایسه کند	شناختی	دانش					
۹	اقدامات درمانی و مراقبتی در انواع آسیب های سرمایی را توضیح دهد	شناختی	درک و فهم					
۱۰	هیپوترمی موضعی (بخ زدگی عضو) را تعریف کرده، مراحل آن را بیان کرده و علائم و نشانه های آن را توضیح دهد	شناختی	دانش					
۱۱	اقدامات درمانی و مراقبتی در بخ زدگی عضو را نام برده و توضیح دهد	شناختی	دانش					

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

شماره جلسه: ۴	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی فوریت های پزشکی	عنوان درسی: اورژانس های محیطی
	نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال	موضوع درس: غرق شدگی

تدوین: گروه اورژانس و فوریت های پزشکی / دکتر سعید مهری

هدف کلی: دانشجو باید با غرق شدگی و مدیریت مصدوم دچار غرق شدگی آشنا شود.

ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	غرق شدگی را تعریف کرده و تفاوت عباراتی نظیر غرق شدگی، غرق شدگی غیرکشنده و نزدیک غرق شدگی را بیان کند	شناختی	دانش	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	پاتوفیزیولوژی غرق شدگی و اثرات آن در سیستم های حیاتی را توضیح دهد	شناختی	دانش					
۳	روش طبقه بندی ۶ گروهی یا ۶ درجه ای در غرق شدگی را نام برده و علائم و نشانه های هر گروه و میزان بقا در هر یک را بیان کند	شناختی	دانش					
۴	انواع غرق شدگی (خیس و خشک- آب شور و شیرین) را توضیح داده و با هم مقایسه کند	شناختی	دانش					
۵	غرق شدگی در آب سرد و گرم را باهم مقایسه کرده و اثر دمای آب در پیش آگهی غرق شدگی را توضیح دهد	شناختی	تجزیه و تحلیل					
۶	عوارض غرق شدگی و همچنین درصد اختلالات عصبی ماندگار با توجه به دقایق غوطه وری در اب را بیان کرده و شرح دهد	شناختی	دانش					
۷	اقدامات درمانی و مراقبتی در غرق شدگی را نام برده و توضیح دهد	شناختی	دانش					
۸	راه کارهای جلوگیری از غرق شدگی را نام برده و شرح دهد	شناختی	دانش					

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

عنوان درسی: اورژانس های محیطی		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی فوریت های پزشکی		نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال		شماره جلسه: ۵		
موضوع درس: گاز گرفتگی و گزیدگی ها		تدوین: گروه اورژانس و فوریت های پزشکی / دکتر سعید مهری		هدف کلی: دانشجویان باید با گزیدگی و مدیریت مصدوم دچار گزیدگی آشنا شود.				
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	گزیدگی را تعریف کرده و انواع آن را بیان کند. (مار گزیدگی - عنکبوت گزیدگی - زنبور گزیدگی - گزیدگی توسط حیوانات آبی - گاز گرفتگی و ...)	شناختی	دانش	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	علائم و نشانه ها در هر یک از انواع گزیدگی (شایع ترین گزیدگی ها) را نام برده و توضیح دهد	شناختی	دانش					
۳	انواع زهرها بر اساس مکانیسم اثر آن ها در بدن (اثر بر آنزیم های بدن، میوتوکسین ها، هماتوکسین ها و ...) را نام برده توضیح دهد	شناختی	دانش					
۴	انواع سرم های ضد مارگزیدگی و عقرب گزیدگی را نام برده و موارد مصرف، منع مصرف و طریقه مصرف این سرم ها را توضیح دهد	شناختی	دانش					
۵	اقدامات درمانی مراقبتی در انواع گزیدگی ها و گازگرفتگی ها را نام برده و توضیح دهد	شناختی	دانش					
۶	پخش سناریو و بحث و گفتگو در مورد آن	شناختی	دانش					

دانشگاه علوم پزشکی شیراز
و خدمات بهداشتی درمانی اربعین

عنوان درسی: اورژانس های محیطی		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی فوریت های پزشکی		شماره جلسه: ۶				
موضوع درس: اورژانس های ناشی از تغییر فشار (ارتفاعات و غواصی)		نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال						
تدوین: گروه اورژانس و فوریت های پزشکی / دکتر سعید مهري								
هدف کلی: دانشجو باید با تغییر فشار و مدیریت مصدوم دچار تغییرات فشار آشنا شود.								
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	قوانین فیزیکی مربوط به بیماری های ناشی از تغییر فشار (بویل - دالتون - هانری) را توضیح دهد	شناختی	دانش	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	بیماری های مربوط به بیماری های ناشی از تغییر فشار (افزایش فشار با برداشته شدن فشار، بیماری های ناشی از ارتفاع) نام برده و هر یک را توضیح دهد	شناختی	دانش					
۳	باروترما در قسمت های مختلف بدن (گوش میانی، گوش داخلی، سینوزیت) را توضیح داده، علائم و نشانه های مربوط به هر یک را بیان کند	شناختی	دانش					
۴	باروترمای ریه، سیستم گوارش و امبولی گاز شریانی را توضیح داده، علائم و نشانه های مربوط به هر یک را بیان کند	شناختی	دانش					
۵	علت نارکوز نیتروژن و مسمومیت اکسیژن در مصدومین دچار تغییرات فشار را توضیح داده و علائم و نشانه های مربوط به هر یک را بیان کند	شناختی	دانش					
۶	بیماری برداشته شدن فشار نوع ۱ و ۲ را توضیح داده، علائم هر یک را بیان کند	شناختی	دانش					
۷	بیماری های ارتفاع بالا، بیماری حاد کره، ادم ریوی، ادم مغزی و خونریزی شبکه ناشی از ارتفاع بالا را توضیح داده، علائم و نشانه های هر یک را توضیح دهد	شناختی	دانش					
۸	اقدامات درمانی مراقبتی در انواع بیماری های ناشی از تغییر فشار را نام برده و هر یک را توضیح دهد	شناختی	درک و فهم					

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

شماره جلسه: ۷		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی فوریت های پزشکی نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال		عنوان درسی: اورژانس های محیطی موضوع درس: برق گرفتگی و صاعقه زدگی تدوین: گروه اورژانس و فوریت های پزشکی / دکتر سعید مهری				
هدف کلی: دانشجو باید با صاعقه زدگی و برق گرفتگی و مدیریت مصدوم دچار صاعقه زدگی آشنا شود.								
ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	صاعقه زدگی را تعریف کرده و مکانیسم صاعقه زدگی را بیان کند	شناختی	دانش	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی آغازین، پرسش شفاهی
۲	تأثیر صاعقه بر بدن را بیان کرده و ارزیابی سیستم های مختلف (دستگاه تنفسی، دستگاه قلبی عروقی، دستگاه عصبی عضلانی، گوش، چشم، پوست) همراه با علائم و نشانه های مربوط به هر سیستم را توضیح دهد	شناختی	دانش					
۳	اقدامات درمانی و مراقبتی در صاعقه زدگی را نام برده و توضیح دهد	شناختی	دانش					
۴	پخش سناریو و بحث و گفتگو در مورد آن	شناختی	ترکیب					
۵								
۶								

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

عنوان درسی: اورژانس های محیطی موضوع درس: آنتی دوت ها تدوین: گروه اورژانس و فوریت های پزشکی / دکتر سعید مهتری		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی فوریت های پزشکی نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال		شماره جلسه: ۸				
هدف کلی: دانشجویان با آنتی دوت های موارد پیش آمده در شرایط اورژانسی آشنا گردد.								
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	آنتی دوت برخی دارو و سموم پر کاربرد در اورژانس را بیان نماید	شناختی	دانش	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	پخش سناریو و بحث و گفتگو در مورد آن	شناختی	ترکیب					
۳								
۴								
۵								